

สำนักศิลปากรที่ ๑๓ สงขลาได้รับการจัดสรรงบประมาณกองทุนโบราณคดี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ให้ดำเนินงานโครงการสำรวจเพื่อการขุดค้นแหล่งโบราณคดี
สมัยก่อนประวัติศาสตร์และแรกเริ่มประวัติศาสตร์ในเขตจังหวัดสงขลาและสตูล

๑. หลักการและเหตุผล

การศึกษาพัฒนาการทางวัฒนธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ในภาคใต้ของประเทศไทยนั้น มีนักโบราณคดีและนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ให้ความสนใจและทำการศึกษามาตั้งแต่วรรพพ.ศ.๒๔๕๕ เป็นต้นมา ข้อมูลที่ได้นั้นจะเป็นการสำรวจแหล่งโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์หลายแห่งรวมถึงการดำเนินการขุดค้นทางโบราณคดีในแหล่งโบราณคดีที่สำคัญ เช่น แหล่งโบราณคดีถ้ำหลังโรงเรียน จังหวัดกระบี่, แหล่งโบราณคดีถ้ำเป็องแบบ อำเภอกีร์รัฐนิคม ถ้ำเขาชีชัน และถ้ำปากอม อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นต้น ซึ่งปรากฏร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดีว่า มีมนุษย์อยู่อาศัยในผืนแผ่นดินภาคใต้มาตั้งแต่เกือบ ๔๐,๐๐๐ ปีมาแล้ว โดยช่วงเวลาดังกล่าวตรงกับยุคสมัยทางธรณีวิทยาที่จัดอยู่ในสมัยไพลสโตซีน

สำหรับพื้นที่ของจังหวัดสงขลาและสตูลนั้น ปรากฏหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญ ซึ่งแสดงถึงการตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของชุมชนโบราณมาตั้งแต่อ่อนสมัยประวัติศาสตร์ เมื่อประมาณ ๖,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว โดยปรากฏในพื้นที่ภูเขาสูงทางด้านตะวันตกและใช้ของจังหวัดสงขลา เช่น แหล่งโบราณคดีบ้านสวนตุล ตำบลเขารูปร่าง อำเภอเมืองสงขลา แหล่งโบราณคดีเขารักเกียรติ ตำบลกำแพงเพชร อำเภอรัตนภูมิ แหล่งโบราณคดีเขาลูกช้าง ตำบลทุ่งหม้อ อำเภอสะเดา แหล่งโบราณคดีบ้านจะโหนด ตำบลจะโหนด อำเภोजะนะ แหล่งโบราณคดีถ้ำเพิง ตำบลคูหา และแหล่งโบราณคดีถ้ำหวดตาหวดยาย อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา เป็นต้น และแหล่งโบราณคดีที่เป็นเพิงผาของภูเขาหินปูนที่พบหลักฐานแล้วในเขตอำเภอเมืองสตูล อำเภอควนโดน อำเภอละงู อำเภอมะนัง อำเภอควนกาหลง และอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล เป็นต้น โดยหลักฐานที่พบได้แก่ หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ เช่น โครงกระดูกมนุษย์ กระดูกสัตว์ และเปลือกหอย หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมความเชื่อและศิลปะ เช่น ภาพเขียนสี และหลักฐานประเภทเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์ เช่น เศษภาชนะดินเผา หินลับ ขวานหินขัด ลูกปัดเปลือกหอย เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานทางโบราณคดีที่ผ่านมาในจังหวัดสงขลาและสตูลพบร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของชุมชนก่อนประวัติศาสตร์และแรกเริ่มประวัติศาสตร์กระจายอยู่ในหลายพื้นที่ แต่เนื่องจากวัฒนธรรมก่อนประวัติศาสตร์และแรกเริ่มประวัติศาสตร์ในบริเวณดังกล่าวยังขาดการสำรวจและศึกษาข้อมูลในเชิงลึกอีกหลายแห่ง ดังนั้นโครงการสำรวจเพื่อการขุดค้นแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์และแรกเริ่มประวัติศาสตร์ในเขตจังหวัดสงขลาและสตูลจะสามารถ

รวบรวมข้อมูลในเชิงลึกเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการการชุดค้นทางโบราณคดีและศึกษาวัฒนธรรมก่อนประวัติศาสตร์และแรกเริ่มประวัติศาสตร์ในพื้นที่ดังกล่าวในระดับมหัพภาคได้ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลชุมชนโบราณและแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลาและสตูล

๒.๒ เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ในวงการวิชาการโบราณคดีของประเทศไทยให้กว้างขวางมากขึ้น

๒.๓ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเผยแพร่สาธารณที่สามารถนำไปใช้ในการวางพื้นฐานสำหรับการวิจัยในอนาคต

๓. เป้าหมายของโครงการ

ขอบเขตเชิงปริมาณ

สำรวจ ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ ชุมชนโบราณและแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ อย่างน้อย ๒๐ แหล่ง โดยขยายพื้นที่ศึกษาในบริเวณอื่น ๆ เพิ่มเติมจากการดำเนินโครงการศึกษาวิจัยการตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์และแรกเริ่มประวัติศาสตร์ในเขตจังหวัดสงขลาและสตูล ปีงบประมาณ ๒๕๕๑,๒๕๕๓ ที่ยังไม่ได้ดำเนินการศึกษาในเชิงลึกในเขตจังหวัดสงขลาและสตูล

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔

๕. วิธีดำเนินการ

ดำเนินงานเองโดยสำนักศิลปากรที่ ๑๓ สงขลา

๖. สถานที่ดำเนินการ

จังหวัดสงขลาและสตูล